

Tysk bursdag

Men jubelbruset har stilnet

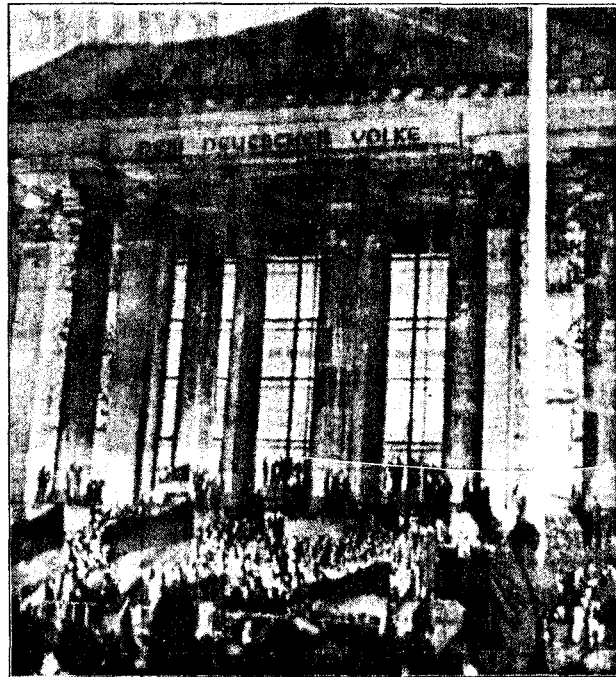
BERLIN (NTB): Det nye Tyskland ble født i et jubelbrus fra folkehavet rundt Brandenburger Tor i Berlin 3. oktober i fjor. Men det varte ikke lenge før hverdagen meldte seg med alle sine problemer, og på ettårsdagen torsdag vil det ikke være mange tyskere som føler trang til å juble og danse i gatene.

Det er ikke slik å forstå at tyskere flest beklager det som skjedde i fjor. Men de er blitt mer nøkterne og innser at det vil ta lang tid å bringe det tidligere DDR opp på vesttysk nivå. De er også blitt klar over at 40 års adskillelse har gjort tyskere i øst og vest til to forskjellige folk, som riktig nok snakker samme språk, men som tenker forskjellig og ikke alltid har de samme holdninger og den samme innstilling til livet.

MISTET GRUNNLAGET

Det er stort sett bare befolkningen i den gamle hovedstaden Bonn som kan ha grunn til å ønske seg tilbake til de dager da Tyskland var delt. Vedtaket om å flytte regjeringen og nasjonalforsamlingen til Berlin betyr ulykke for Bonn, som kommer til å miste sitt eksistensgrunnlag. Folk i Berlin kan til gjengjeld se fram til en ny glanstid.

I lang tid fremover vil det bli diskutert om statsminister Helmut Kohl gjorde rett da han presset gjenforeningen igjennom i løpet av noen måneder. Det er ingen tvil om at innføringen av valutaunionen 1. juli i fjor og samlingen i oktober skapte enorme vanskeligheter for næringslivet i øst. Plutselig var det ikke mulig å finne avsetning for østtyske varer. Folk i øst ville bare kjøpe varer

JUBELBRUS: Over en million mennesker var samlet i strøket omkring Brandenburger Tor i Berlin da det nye Tyskland ble født ved midnatt natt til 3. oktober i fjor.

FOTO: NTB-ARKIV

som var produsert i vest. Resultatet ble at hundretusenvis av østtyske arbeidere snart måtte melde seg ledige. I dag er over en million østtyskere uten arbeid, og ytterligere 1,8 millioner er sysselsatt i arbeidsmarkedstiltak. Men situasjonen er ikke uten lyspunkter. Østtyskerne har mer penger mellom hendene enn de hadde under kommunistregimet. Det gjelder ikke bare de som fortsatt er i arbeidslivet, men også de som må leve på støtte fra det offentlige.

KUNNE IKKE UNNGÅS

De fleste observatører er enige om at den raske gjenforeningen ikke kunne unngås. Østtyskerne ville ha D-mark og et samlet Tyskland så fort som mulig. Hvis Kohl ikke hadde handlet som han

gjorde, ville nye hundretusener av østtyskere ha flyttet vestover.

TEGN TIL BEDRING

De første signalene om en gryende oppgang er kommet. Bygningsindustrien og service-sektoren får stadig flere oppdrag, og til og med i ferdigvareindustrien er det små tegn til bedring. Økonomiminister Jürgen Möllemann spår en økonomisk vekst på ti prosent i de østlige delstatene neste år.

Telefonsambandet er allerede blitt betydelig bedre. I oktober i fjor var det bare 1.640 telefonforbindelser mellom Øst- og Vest-Tyskland. Inntil juli i år var det blitt 26.000 flere forbindelser, og over en halv million østtyskere hadde fått innlagt telefon. Tidligere var det omtrent like vanskelig å ringe fra Bonn til Øst-Tyskland som fra Bonn til et sted i det øde Sahara.

TRENGER TILSKUDD

Men det tidligere DDR trenger fortsatt store tilskudd fra vest. I år investerer forbundsregjeringen 200 milliarder kroner i de østtyske delstatene. Private vestlige investorer kommer til å bruke minst 280 milliarder kroner i øst i tiden fram til 1995.

Før valget på forbundsdag i desember i fjor lovet Kohl at samlingen skulle finansieres uten økte skatter. Det løftet bidro sterkt til kristelig-demokratenes valgseier, men det gikk ikke lenge før Kohl måtte bryte sitt ord. Både skatter og avgifter måtte økes betydelig. Resultatet av det var at Kohls kristelig-demokratiske parti tapte det ene delstatsvalget etter det andre, helt til det klarte å snu tendensen ved valget i Bremen sist helg.

En tredel av de tidligere statseide bedriftene i øst er blitt privatisert hittil. Men de aller fleste bedriftene er blitt overtatt av vesttyskere. I øst mangler folk både initiativ og midler til å sette i gang noe på egen hånd.

100835